

بررسی فقهی غیبت و دروغ

(به انضمام بررسی دشنام به مؤمن، سخن چینی و غناء)

برگرفته از کتاب ارزشمند فقه الصادق

حضرت آیت الله العظمی روحانی (مد ظلّه العالی)

سرشناسه	روحانی، سید محمد صادق، ۱۳۰۵ -
عنوان قراردادی	فقه الصادق، برگزیده
عنوان و نام پدیدآور	بررسی فقهی غیبت و دروغ؛ ترجمه‌ی مبحث غیبت و دروغ از کتاب فقه الصادق است الله العظمی سید صادق روحانی / ترجمه اسماء خواجه زاده.
مشخصات نشر	قم: کلبه شروق، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۲۳۴ ص.
شابک	۹۷۸ - ۹۶۴ - ۷۲۵۵ - ۵۱ - ۶
وضعیت فهرست	فیا
نویسنده	کتاب حاضر ترجمه مبحث غیبت و دروغ از کتاب "فقه الصادق" که آن خود شرح و تعلیف بر کتاب "تبصرة المتعلمین" اثر علامه حلی است.
عنوان دیگر	ترجمه‌ی مبحث غیبت و دروغ کتاب فقه الصادق است الله العظمی سید صادق روحانی.
موضوع	علامه حلی، حسن بن یوسف، ۶۴۸ - ۷۲۶ ق. تبصرة المتعلمین -- نقد و تفسیر
موضوع	فقه جعفری -- قرن ۸ ق.
شناسه بنیاد	خواجه زاده، اسماء، ۱۳۵۹ - مترجم
شناسه افزوده	علامه حلی، حسن بن یوسف، ۶۴۸ - ۷۲۶ ق. تبصرة المتعلمین
رده بندی شنگرد	برج ۱۳۹۳ ۲۰۲۱۴ ت ۸ / ۳ ۱۸۲ BP
رده بندی دیویی	۲۹۷ / ۴۴

بررسی فقهی غیبت و دروغ

(به انضمام بررسی دشنام به مؤمن، با حق تعالی و غناء)

برگرفته از کتاب ارزشمند فقه الصادق حضرت آیت الله العظمی روحانی [مد ظله العالی]	
مترجم:	ا. خواجه زاده
ناشر:	کلبه شروق
نوبت چاپ:	اول / زمستان ۱۳۹۳
چاپخانه:	طه
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۷۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸ - ۹۶۴ - ۷۲۵۵ - ۵۱ - ۶

مرکز پخش: قم، ابتدای خیابان صفایه، پلاک ۶۹۲، کلبه شروق

تلفن ۳۷۷۴۱۴۲۳ - ۰۲۵ و ۳۷۸۳۸۱۴۴ - ۰۲۵

فهرست مطالب

مقدمه..... ۹

فصل اول: دشنام به مؤمن / ۱۱

ادله حرمت دشنام به مؤمن..... ۱۳

مستثنیات..... ۲۰

فصل دوم: غیبت / ۲۵

تعریف غیبت..... ۲۷

تذکر اول: در تعریف غیبت..... ۲۷

تقریب:..... ۳۸

حکم غیبت..... ۴۰

غیبت، گناه کبیره..... ۴۶

شرط ایمان در حرمت غیبت..... ۴۹

غیبت کودک..... ۵۳

کفاره غیبت..... ۵۶

مستثنیات غیبت..... ۶۴

غیبت متجاهر به فسق..... ۶۷

فروع مسأله غیبت..... ۷۵

استدلال قول اول:..... ۷۷

استدلال به دو قول آخر:..... ۷۸

دادخواهی مظلوم..... ۸۱

حکم غیبت تارک اولی..... ۸۸

۹۲	ضابطه غیبت جایز
۹۳	۱: نصیحت مشورت گیرنده
۹۶	۲: هنگام فتوا گرفتن
۹۹	۳: منع غیبت شونده از انجام منکر
۱۰۰	۴: متوقف نمودن فساد و جرح شهود
۱۰۲	۵: دفع ضرر از مقول فیه
۱۰۳	۶: ذکر اوصاف ظاهری
۱۰۴	۷: رد ادعای نسب نادرست
۱۰۵	حرمت استماع غیبت
۱۱۰	عدم منع استماع غیبت با جواز شنیدن آن
۱۱۶	حرمت در رویه حرف زدن

فصل سوم: دروغ / ۱۱۹

۱۲۱	حکم دروغ
۱۲۱	دروغ گناه کبیره
۱۲۲	روایات
۱۲۷	قرآن
۱۲۳	وعده و حکم آن
۱۲۳	تحقیق و تنقیح
۱۲۳	حقیقت و اقسام وعده
۱۲۴	حکم وعده
۱۲۵	حکم خلف وعده
۱۳۹	فروع
۱۳۹	۱: دروغ هنگام شوخی
۱۴۳	۲: میالغه
۱۴۴	۳: توریه
۱۵۱	مسوغات دروغ
۱۵۲	۱: دروغ در جهت دفع ضرورت
۱۵۲	دلیل اول: اجماع
۱۵۲	دلیل دوم: عقل
۱۵۳	دلیل سوم: قرآن
۱۵۴	دلیل چهارم: سنت

۲: دروغ در جهت اصلاح ۱۷۰

فصل چهارم: مدح کسی که شایسته آن نیست / ۱۷۵

حکم مدح کسی که شایسته مدح نیست ۱۷۷

حرمت کمک به ظالمان ۱۸۰

فصل پنجم: سخن چینی / ۱۸۵

حکم سخن چینی ۱۸۷

ادله حرمت سخن چینی ۱۸۷

قرآن ۱۸۷

روایات ۱۸۸

فصل ششم: غناء / ۱۹۳

مقام اول: تعریف موضوع غناء ۱۹۵

عقیده من: کیفیت کلام: ۱۹۹

مقام دوم: حکم غناء ۲۰۰

وجه اول: اجماع ۲۰۰

مقام سوم: مستثنیات حرمت غناء ۲۱۱

مورد اول: مرآئی ۲۱۱

مورد دوم: تلاوت قرآن ۲۱۵

مورد سوم: حداء برای راندن شتران ۲۱۸

مورد چهارم: عروسی ها ۲۱۹

فصل هفتم: سوگواری و نوحه سرایی / ۲۲۱

سوگواری و نوحه سرایی ۲۲۳

مورد اول: حکم تکلیفی ۲۲۳

روایات ۲۲۴

مورد دوم: حکم وضعی ۲۲۹

مقدمه

زبان، ترجمان دل، نماینده عقل، کلید شخصیت و مهم‌ترین دریاچه روح آدمی است. آنچه بر صفحه زبان و در لابه‌لای سخنان انسان ظاهر می‌شود نمودی از آن چیزی است که بر صفحه روح او نقش می‌بندد. زبان در عین حال که یکی از بزرگ‌ترین نعمت‌های خداوند و ابزاری برای رشد و ربط با دیگران است، مفاسد و آفات فراوان نیز دارد که می‌تواند سرچشمه گناهان بی‌شماری باشد. شناخت این مفاسد و آفات انسان کمک می‌کند تا با کنترل آنها خود را از ابتلای به آفات مواظب نموده و از مفاسد آن اجتناب نماید.

کتاب حاضر، تحقیقی ارزشمند پیرامون برخی از گناهان زبان و گوش در فقه شیعه است. حضرت آیت الله العظمی روحانی (مد ظله العالی) در این کتاب، با استناد به منابع مهم حدیثی و فقه امام صادق علیه السلام، به بحث پیرامون غیبت، دروغ، سخن‌چینی، غناء و چند مبحث ضروری دیگر پرداخته‌اند. و احکام آن را مطابق با فقه جعفری به طور مستند تبیین نموده‌اند. معظم له دیدگاه‌های عالمان بزرگ شیعه، از آغاز تا عصر حاضر را نیز در تبیین و توضیح این مباحث استفاده کرده‌اند.

اصل این مباحث، در جلد بیست و یکم از مجموعه گرانسنگ
 فقه الصادق به زبان عربی به رشته تحریر در آمده است؛ و اکنون،
 با توجه به ضرورت و اهمیت مباحث آن در جامعه اسلامی،
 ترجمه فارسی آنها در اختیار علاقمندان قرار می گیرد.

امید است که در سایه توجهات حضرت حق، و با بهره گیری از
 بیانات راه گشا و راه نمای پیشوایان دین علیهم السلام بتوانیم گامی در
 راستای زدودن پرده های جهل و غفلت از این گناهان برداریم.
 ان شاء الله

مترجم